

DEBATT

Olja Det nye, store oljefunnet

Gro G. Haatvedt, lededirektør for norsk sokkel i Statoil, viser fram en oljeprøve fra Aldous. Smilet er representativt for stemningen i regionen.
FOTO: PÅL CHRISTENSEN

Champagne i glasset og bind for øynene

➤ Vi opplever at hele regionen er i en klondykestemning fordi Statoil og Lundin har gjort et rekordfunn som kan være like stort som Ekofisk. **Men nå er det tid for en festbrems.**

Leverandørindustrien jubler, næringsforeningen jubler, politikere smiler bredt. Akkurat i det vi skulle ta grep og begynne på en omstilling til livet etter oljen, blir det likevel «business as usual». Nå skal det tjenes skikkelig store penger.

Det er ikke kjekt å være festbrems, men midt oppi feiringen glemmer man noen enkle realiteter.

Allerede for store utslipp

Det første vi må minne om er at CO₂-nivået i atmosfæren nå nærmer seg 400 ppm, den globale temperaturen på jorda stiger, klimaforskere advarer mot irreversible prosesser som kan gjøre store deler av jorda ubeboelig. Norge har forpliktet seg til å redusere CO₂-utslippene i håp om å begrense temperaturøkningen til 2 grader. I 2010 økte likevel de årlige, norske utslippene av klimagasser med 2,5 millioner tonn per år til 53,7 millioner tonn. Dette er det høyeste utslippet av klimagasser siden beregningene startet i 1973. Norge ligger nå 7 millioner tonn over klimaforliket fra 2008.

Det nye funnet på Aldous/Avaldsnes inneholder så mye olje at det vil tilsvare minst 23 år av dagens norske CO₂-utslipp. Det er i dagens situasjon ikke

forsvarlig å tappe ut og brenne opp denne oljen.

Skader annen aktivitet

Det neste vi må spørre om er om økonomien vår har godt av dette. Arbeidsmarkedet er svært stramt, vi har et betydelig lønnspress, særlig i denne regionen. Oljebedriftene støvsuger markedet og tar alle ingeniørene, andre næringer og offentlige etater har store problemer med å skaffe kvalifiserte ansatte. Dette rammer blant annet eksporthandel og satsing på nye bærekraftige bransjer.

Boligmarkedet har allerede et trykk som gjør at nyutdannede ikke klarer å komme seg inn uten hjelp fra foreldrene. Dagens kraftige vekst gir også mange andre effekter vi ikke har klart å håndtere, et svært kostbart trafikkinfarkt er bare ett av stikkordene her.

Som et langsiktig pensjonsfond

Det tredje og siste spørsmålet er om det er god økonomi i å ta opp oljen nå. Hvilken verdi vil den ha om 20 år? Om 50 år? Eller om 100? Olje er en ikke-fornybar ressurs som er i ferd med å bli en mangelvare. Denne ressursen inngår i en rekke produkter som er kritiske for samfunnet vårt. Vi snakker

om et av framtidens viktigste byggematerialer. Vil det ikke da være bedre å la den ligge som et lager? I det minste til klimaendringene er under kontroll?

Dette er et lett tilgjengelig og nært oljefelt, det er snakk om en selvstendig og egen feltutbygging, derfor passer det perfekt som et langsiktig pensjonsfond. Denne type fond er sannsynligvis mye tryggere enn aksjer og statsobligasjoner i Sør-Europa. Dette kan bli vår arv til våre etterkommere.

Nei til kjappe penger

Vi kan drikke ut champagnen, vi kan gjerne feire de dyktige geologene, men det er nødvendig å se på realitetene. Det er nå på tide å fjerne bindet fra øynene og ta et dypt pust: Aldous og Avaldsnes må ligge på vent, rett og slett. Våre barnebarn fortjener å ha oljeresurser tilgjengelig, de fortjener et bærekraftig samfunn som står på flere bein, og sist men ikke minst, de må slippe å slite med et klima som løper løpsk.

De fortjener dessuten besteforeldre som vet når det er nødvendig å ta ansvar og som klarer å si nei til kjappe penger.

(Kilder: SSB, Econ Pöyry, EPA, NHO Konjunkturbarometer.)

MORTEN LILLESAND

TORFINN INGEBORGRUD
Miljøpartiet De Grønne

Ytringsfridom

Greitt å kritisera islam, men ikkje Israel og jødar?

Harry Jess freistar i Aftenbladet og stå fram som Israels stolte forsvarar av alt som smakar av kritikk mot Israel. I slutten på innlegget sitt 25. oktober nemner han Finn Graff, Dagbladet sin teiknar.

Kvar gong Graff kjem med ein karikatur av ein israelsk statsleiar, vert det bråk. Brått gjeld ikkje ytringsfridommen lenger. For om islamske leiarar og islam som religion kan ein skriva kor stygt ein berre vil. Då gjeld ytringsfridommen i full mon att. Dessutan må muslimar og islam tola slikt noko, vert det hevda til det keisame. Men ikkje israelske leiarar eller jødar.

Det Harry Jess framfører er likevel finsleg i høve til andre. I avisa *Norge I Dag* står det 22.10 eit stykke av leiar i Senter mot antisemittisme (SMA), Michael Rachel Sussa. Saka gjeld teiknaren Graff og hans redaktør i Dagbladet, påtroppande sjefredaktør i Aftenbladet, Lars Helle. Sitat:

«Vi kan ikke annet enn å minne redaktør Helle og tegner Graff om at deres tyske kollega Julius Streicher ble dømt til døden av krigsforbryterdomstolen i Nürnberg, ikke for hva han fysisk hadde gjort mot jødene, men for hva han hadde skrevet, sagt og publisert om dem. Vi må derfor leve i håpet om at rettferdigheten en dag vil innhente også Helle og Graff, og dømme dem etter den samme lov.»

Med andre ord vonar leiaren av SMA at Helle og Graff ein dag vert avretta.

Dette er harde saker. Og redaktør Finn Jarle Sæle, som kallar avisa si for kristeleg, lar slikt passera.

Den same Sæle har dessutan teke inn innlegg der personar gullforgyllar Anders Behring Breivik, ikkje for at han drap alle dei unge, men for dei flotte ideane og tankane hans. Slik sett har ytringsfridommen sin pris. Då må han òg gjelda for kritikk av Israel og israelske statspersonar.

ANDREAS NESHEIM

Byrje

ARBEIDSLIV

Flere må få fast ansettelse - nei til EUs vikardirektiv

Om lag hundre tusen norske arbeidstakere er ansatt av bemanningsbyråer som Adecco eller Manpower, og ikke av den arbeidsplassen de jobber på. Antallet har steget kraftig de siste tjue årene.

For de ansatte betyr dette utrygghet for når og hvor de skal jobbe, og hvor mye inntekt de har å leve av. Bare 16 prosent av de ansatte i vikarbyråene har lønn mellom oppdrag. Store deler av lønna går til byråene, og arbeidstakerne må ta den økonomiske risikoen for ikke å få oppdrag selv. Økningen i bruk av bemanningsbyråer svekker på denne måten arbeidstakernes rettigheter.

SV mener hovedregelen i norsk arbeidsliv fortsatt bør være faste ansettelser på den arbeidsplassen folk faktisk jobber. Vi støtter Fagforbundet, Fellesforbundet og store deler av norsk fagbevegelse som derfor sier nei til EUs vikarbyrådirektiv.

Vi mener det er feil å gjøre det lettere for norske bedrifter å leie inn vikarer midlertidig framfor å ansette folk selv. Vi kan ikke ta sjansen på at EU-domstolen vil tvinge oss til å svekke arbeidsmiljøloven og åpne for mer inn- og utleie av arbeidskraft ved norske arbeidsplasser.

KARIN ANDERSEN

Stortingsrepresentant, SV

Stavanger Psykisk helse

Ta ikke fra oss aktivitetssenteret

Marit Hølland Paulsen i KrF er blitt intervjuet i Aftenbladet, og vi på Madlatun Aktivitetssenter setter stor pris på støtten. Vi håper de andre politikerne vil støtte opp om hjertesaken hennes og bevare aktivitetssentrene.

Vi er 17-20 daglige brukere av senteret, samtlige reagerer med fortvilelse med tanke på vurdering av nedleg-

gelse noe som ikke øker vår livskvalitet. For oss er Madlatun Aktivitetssenter noe å kunne gå til hver dag – en «jobb».

Den gir økt livskvalitet, færre innleggelse, økt selvtilit, humor og glede, større omgangskrets og inkluderende felleskap.

Vi vil igjen nevne at det koster mye

mer pr. dag å ha en person på psykiatrisk sykehus, kontra det å ha en person her på Madlatun Aktivitetssenter:

➤ Dagsenter: 400 kr pr. uke.

➤ Psykiatrisk sykehus: 4000 kr pr. uke.

SOLFRID FRAFJORD

Brukerrepresentant, alle på Madlatun Aktivitetssenter